

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

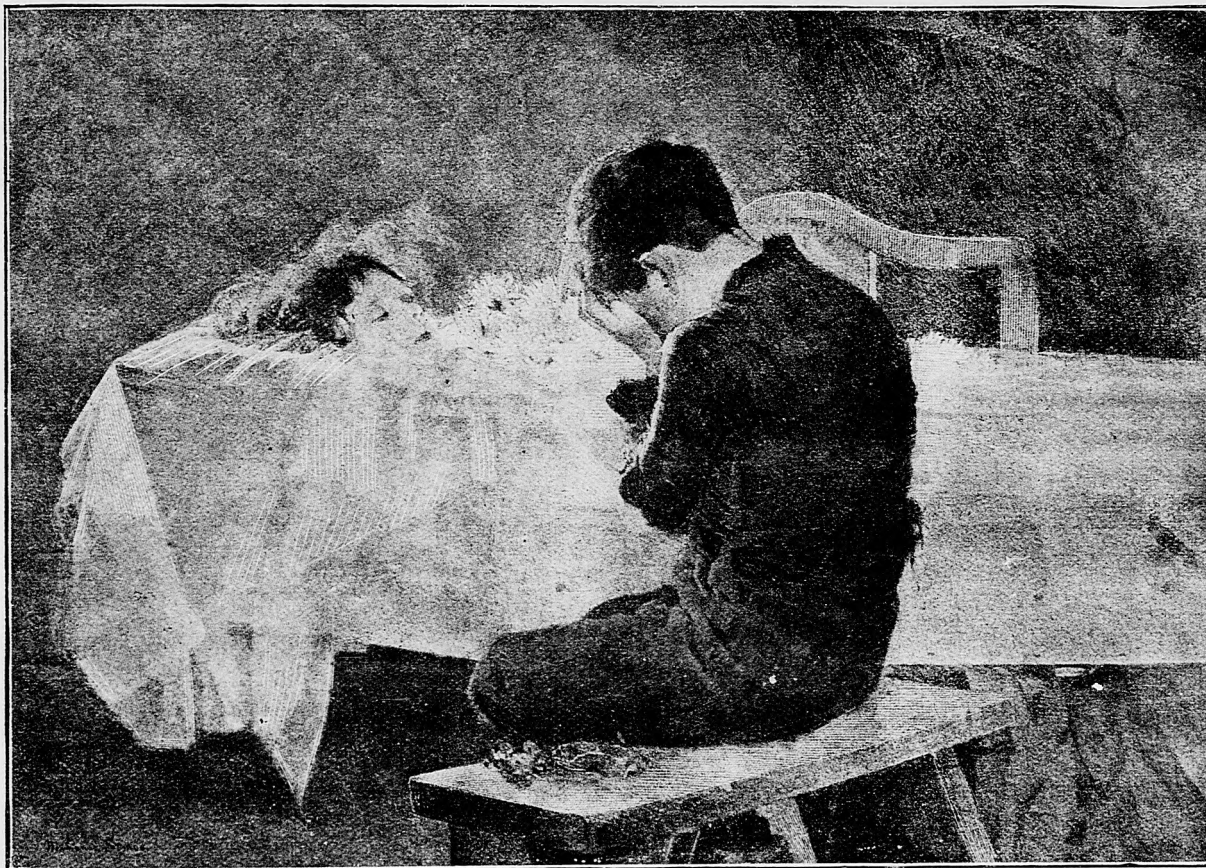
<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník, kraj. vyslanec. Majiteľ a vydavateľ : JAN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, VIII. ker., József-körut 35. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
---	---	--

Kto sa topí, britvy sa chytá.

Toto starodávne slovenské porekadlo mi prišlo na um, keď som čítal v židovsko-liberálnych

«Slov. Nov.» na oči vyhadzujú Majorovi, že ho v okrese nezná nikto, kdežto Alex. Rudnay je dobre známy.

Nedá sa tajiť, že Rudnayho všetci dobre

Žiaľ nad umrelou sestričkou.

«Slovenských Novinách» tie dva články, ktoré sa stahujú na žabokrekský volebný okres. Veru v žabokrekskom okrese záležitosť liberálnej strany veľmi zle musí stáť, jestli židovsko-liberálne «Sl. Nov.» také táraniny musia popísať, jaké popísaly v čísle 25. jan. Spomenieme aspoň niektoré.

známe. Vieme o ňom, že on práve tak previedol voľbu v Nových Zámkoch r. 1896. jako Lenárt v Žabokrekoch; aj to vieme, že v Pongraniciach pri voľbe stoličných výborníkov jako predsedoval; aj to nám je známe, že jako v našom okrese vóta popísal. Toto všetko vieme o ňom a to nám

je dostatočné, aby sme mu pri voľbe — chrbát ukázali. Známe nám je aj to dobre, že kto je p. Dr. Major. Tento pán, keby mu to jeho svedomie dovolilo, už dávno mohol sedieť, jako iní liberáli, pri dajakom mastnom hrnci; ale on opovrhne všetkými gráciami liberálov; radšej sa obetuje za ten ľud kresťanský, o ktorý sa žido-liberáli doteraz nič nestarali. Dr. Major v sneme nečúši jako ryba vo vode, jako najväčšia čiastka liberálnych ablegátov, ale neohrozene pri každej príležitosti zastáva opustený kresťanský ľud, čo sa židovským liberálom však nijako nepáči.

Na oči nám vyhadzujú židovsko-liberálne «Slov. Noviny», že náš milý kandidát Dr. Major slovenský nevie. — A prečo že tento okres pán Vörösmarti zastupoval s liberálnym programom predošlý raz, ktorý tiež ani literky nezná zo slovenskej reči? Prečo na horných stranách aspoň na 30 miestach takí sú zvolení za ablegátov z liberálnej strany, ktorí zo slovenskej reči ani slovička neznajú? Máme ich podľa mena pomenovať? Načo, keď židovsko-liberálne «Slov. Nov.» aj tak to dobre vedia. A keď to vedia, prečo proti svojmu lepšiemu znaniu iné píšú? Bezpochyby preto, lebo rátajú na hlúposť svojich čitateľov, ktorí im toto cigáňstvo do očí mršťať nevedia! A či myslíte drahí rodáci, že keby sme my ľudáci zo stránky ľudovej takého boli kandidovali, ktorý je Slovák jako repa, že by sme priazeň židovsko-liberálnych «Slov. Novín» boli získali? Ani najmenej! V susednom okrese topolčianskom ľudová strana za ablegáta takého kandidovala, ktorý slovenský dobre zná, čo viac, je aj spisovateľ slovenský a liberáli predsa s ním spokojní neboli a to podľa cigáňstvo o ňom šírili, že je vraj «pansláv». Hľa toto je dôkaz toho, že my židovsko-liberálnym «Slov. Novinám» po vôli nevieme vyhovieť či si volíme čiro-čistého Mađara, alebo Slováka. A potom čo záleží na tom, že kandidát slovenský vie, keď neni rečník v štátnej reči? Na čo nám je taký ablegát, ktorý iné nevie rečniť len «igen» a «nem»?

A že pán Rudnay tiež by taký bol, keby sa mu podarilo byť vyvoleným, o tom sme sa presvedčili minulý rok na vlastné oči a usi, keď po obciach takzvanú «programovú reč» držal. A čo to bola za reč? Čo že rozprával? Že aj on je katolík, že aj on sa modlieva a že sa Rudnay píše. Veru pán Rakovszky, keď vo svojom otvo-

renom liste výstrahu dáva, aby liberálneho kandidáta počúvať neišli, nie preto to činí, jakoby sa obával, že keby ľudáci jeho reč počuli, istotne by ľudovú stranu opustili; ale preto, aby sa pod fúzy usmievať nemuseli a aby niektorí mrzútosť nemali, jestli by svoju nespokojnosť s jedným «Abzug Rudnaym» vyslovili. Veď vieme, že vo frašťačkom okrese asi na 30 korún pokutovali chlapčoka len preto, že na liberálov zakričal, že sú «obrezanci». Nuž pán Rakovszky od týchto liberálnych pokút chce našich voličov ušetriť, za čo mu len ďakujeme.

No-že vás prosíme, pane Redaktor, odpíšte pánu Rudnaymu, že keď po okrese pojde, aby nie to rozprával, že aj on je katolikom, že sa modlieva, lebo takáto reč do liberálneho krámu nepatrí; ale nech ľudu úprimne vysvetlí, že čo chce tá liberálna strana? Nech sa verejne pred ľuďom osvedčí, že bojovať bude za cibilný sobáš, za matriky, za beznáboženstvo, že jako iní liberáli, tak aj on nedovolí, že aby katolíci svoje náboženské fundácie dostali, (ktorých jesto za milliony); ale žiadať bude, aby katolíci židovsko-liberálnej stránke aj na budúce za podnožku slúžili; že schvaľuje pokračovanie židovsko-liberálnej strany, dľa ktorého bohatej spoločnosti «Adrii» bez hryzenia svedomia milliony odhlasovala, a chudobnému ľudu pri inkassovaní porcie ostatný krajciar vyludí. No keď toto všetko p. Rudnay ľudu prednesie, my vám dobre stojíme za to, že liberálna strana pri voľbe krome žida a úradníka ani jedného hlasu nedostane. Nože teda nech ide medzi ľud a nech otvorí oči, že vskutku čo chce tá židovsko-liberálna strana? Za takúto reč ho pochválime, že pravdu mlúvil, ale našho hlasovať nebudeme.

Dopisovateľ židovsko-liberálnych «Slovens. Novín» sa vychvaľuje, že je on katolík a spolu liberál. Čo chce s týmto docieliť? Nič iné, iba svojich čitateľov v tej duševnej slepote udržať, v ktorej sa mnohí nedoučení katolíci nachádzajú. Aj dobrým katolikom, aj liberálom byť, to je vec nemožná, lebo nikto nemôže naraz dvom pánom slúžiť, takto to učí svätá cirkev katolícka, a takto to dokazuje aj každodenná zkušenosť.

Cirkev verejne vyučuje, že liberálistvo, jaké aj u nás panuje na ruky sv. cirkvi putá kladie.

Liberálistvo, ktoré o Bohu, o viere nič nechce vedieť a tam cieľi, aby ľudia žili bez ná-

boženstva, zo západných krajín do našej vlasti dovlečené bolo.

U nás ešte panuje liberálistvo, ale len preto, že väčšina nášeho pospolitého ľudu není ešte presvedčená o svätosti volebného práva. Keď príjde voľba, židovskí liberáli s flaškami, sľubami, vyhrázaním a inými figlami pochyťajú ľudí do osidiel, a takto potom pomocou týchto naozaj «liberálnych» prostriedkov, liberálna strana aj ďalej panuje. O tom teda ani reči není, že tých 250 židovsko-liberálnych ablegátov len samá čistá dôvera by bola do snemu vyslala.

Že dobrý katolík není liberál, to aj každodenná zkusenosť dokazuje. Ale ku príkladu kto vidí kde matrikantov, notárov, slúžnvcov kedy v kostole? Prečo títo do kostola nechodia, prečo ku svätým sviatostiam nikdy nepristupujú? Preto, že sú liberáli! Hľa, aj toto dokazuje, že kto je liberál, dobrý katolík byť nemôže.

Mohli by sme aj ďalej dokázať, že jak nezákladné sú tie táraniny, s ktorými «Slov. Noviny» na židovsko-liberálnu stranu ľudákov vábiť chcejú, ale aj z uvedených bodov vysvitá, že čo a jako máme smýšľať o liberálnej strane. Keď ju poznáme, povedzme: nech zlé odstúpi od nás!

My len pri ľudovej strane zostaneme, len tá má budúcnosť. Nech žije teda ľudová strana!

Spravodlivý.

Major, či Rudnay?

Na túto otázku majú odpovedať voličia žabokreckého okresu, kde vo februári nová voľba bude.

V októbri to bola otázka: Rakovský, či Rudnai? Voličia s veľkou väčšinou ľudáka zvolili.

Obrazili by sme našich čestných Bratov, keby sme pochybovali v jejich vernosti a na to si mysleli, že odpúdia sa od ľudovej strany a pripoja sa k liberálnej. To z nich ani jedon neurobí. Ba čo, ako radostne počujeme, počet jejich vzrastá a tak víťazstvo naše slávnejšie, potupa liberálov väčšia bude, jak pri prvej voľbe. Dal by Boh všemohúci aby sa tak stalo! Veď žabokrecký okres najlepšie cíti 34ročné panovanie liberálnej vlády, veď od jakživa liberálneho ablegáta volil. Posledný ablegát ministerprezidentov švagor bol, no a jako bedlil o okres za dôveru? Čo vykonal pre ľud? Dal príčinu k tomu, aby kresťanskí ľud židovsko liberálnu vládu jak otrok

ešte aj včuf napomáhal a na svoju spásu ani nemyslel? Odpovedajte Vy sami, Bratia na tieto otázky. Ja len to poznamenám, že liberálni ablegáti o vás nestáli, ba ani im len na rozum neprišlo dôverou, s ktorou ste ich vyznačili s niečim odmeniť. Teda není ste jejich dlžníci a preto ako statoční ľudáci do jedného oddajte vótum pánu Franc Majorovi! On je práve tak hodný muž a neohrozený ľudák, ako pán Rakovský. Síce poznáte ho osobne, viete čo je za človeka.

Za Rudnayho s tým kortešujú znovu nitriánske stoličné noviny, že vraj on je váš rodák, že jeho rod asi od tisíc rokov býva medzi vami, a že mnoho značných mužov dal krajine.

Pekne! Uznáme to, len-že pýtame sa: Čo robila za Vás táto stará a značná familia? Dala Vám snád hory, alebo zeme? Pomáhala Vám v chudobe? Založila snád fundácie pre vaše deti? Snád sirotinec alebo špitál ste dostali od nej? Nič a nič nehlása, že by Rudnay, liberálny kandidát hoden bol dôvery a lásky vašej. Jedine s tým sa vyznačil pred šiestimi rokami, že zostavil meno-slov voličov a previedol voľbu dľa liberálneho zákona a spravodlivosti. Neverím, že pre krivdy a nesvedomitost dôverou by ste ho poctili. To mu Vy nikdy nezabudnete. A preto hore sa kresťania všetci bez rozdielu pod zástavu pána Franc Majora! Nasledujte svojich dobrých duchovných Otcov, lebo cesta, po ktorej tí kráčajú nevedie do záhuby! Nasledujte príklad horlivých Bratov stupavského a fraštáckeho okresu, ktorí aj pri druhej voľbe ukázali, že židoveko liberálnej strane, ktorá oproti nám hnusne sa chová, ani počuf nechcú. My silne dôverujeme, že hrdinský príklad týchto statočných voličov ešte k väčšiemu oduševneniu Vás povzbudí, a Vy jak udatní bojovníci, ktorí len zvíťaziť vedia, všetci koľko Vás je, pod zástavu p. Majora votizovať budete.

Nech sa ozývajú hory a doly od vašich víťazných výkrikov! Nech vidí nepriateľ, že ste už není viac jeho otroci, a že járho už Vás viac netlačí! Nech vidia liberáli, že v žabokreckom okrese krome židov a žižnivých lahtikárov viac prívržencov nemajú, a že liberalismus tu na veky pochovaný je! Pomsty a prenasledovania sa nebojte. Utichnú tí páni, lebo vidia, že namáhanie jejich je márne. L'ud nepoddá sa.

Nikdy!

Preto hore tie zástavy pána Franc Majora!

Postavte sa na nohy za kresťanské zásady!

Všetci do jedného volajte: Éljen Major Ferenc!

Fatranský.

Volebný pohyb v žabokreckskom okrese.

Sotvaj sa chýr po okrese rozšíril, že voľbu mať budeme, zakiaľ židi a liberáli behajú ako s nasoleným zadkom, zatiaľ ľudová strana, súc povedomá svojej sily s úsmevom díva sa, jako tí liberáli a židi sem a tam behajú, aby neopatrných ľudákov do klepca chytili. Sľubujú nám také

veci, ktoré zistí ani v úmysle nemajú, Tak ku pr. niektorých pánov farárov s tým chytajú, že, načo si kazia budúcnosť, však vedia, že masné hrnce liberálna strana rozdáva. Inde štátnu školu sľubujú, ktorá ich vraj nič stáť nebude, (aha nie! len ím uverte); inde miesto sľubujú pre obecnú školu, inde, jako v Chynoranoch sľubujú, že dostanú primacialné role, ak celé Chynorany budú na liberálnu stranu. Inde jednotlivým sľubujú že ho rychtárom urobia, ak zapre svoje presvedčenie, a sám Pán Boh vie, že čo všeličo iné ešte sľubujú. Ale jejich namáhanie marné je. My sme to už zkusili, že sľubujú, sľubujú; a blázni sa radujú. Pred voľbou všetko nám sľubujú a po voľbe keď ich na jejich sľuby ponížene upozorníme, nuž do smradlavých sedliakov nám nadávajú. A preto sľuby pýtajme si na písme.

Lež liberáli nielen sľubujú ale aj dávajú! A čo je to? Inokedy tej liberálnej otravy, pálenky za naše peniaze si kupujeme; teraz nám ju na silu do nás lejú, aby nás ohúrili, aby nás osprostili a tak aby sme neboli povedomí toho, že jak sväté a veľavýznamné je to právo, ktoré volič pri voľbe použiť má. A bárs Bohužiaľ jako všade, tak aj v našom okrese sa nachádzajú otroci pálenky, ktorých jediným programom je pálenčena fľaša; ale väčšina, buď Bohu chvála, po celom okrese stojí pri ľudovej strane jako skala, ktorú ani brány pekelné nepremôžu.

Naši voličia dobre vedia, že o čom sa jedná. Liberálna strana v krajinskom sneme má už doteraz vyše 250 členov, čo je absolútna väčšina celého snemu a tak dostatočná je k tomu, aby každý návrh prijala, alebo odhodila. Teda čo že záleží liberálnej strane na tom, že či o jedného liberálneho ablegáta bude viacej alebo menej? Prečo že sa teda naši liberáli tak veľmi napínajú, prečo ešte aj v našom okrese liberála zvolíť chcejú? Preto, lebo sa boja, že jestli náš okres do snemu nie liberála, ale ľudáka vyšle, ten ľudák pri každej príležitosti v sneme poukáže na tie rany, z ktorých náš opustený ľud tak veľmi krváca.

Nuž drahí rodáci, na nás záleží, že koho budú zastupovať z nášeho okresu: či židov, liberálov alebo ten opustený biedny ľud? A že náš milý kandidát dr. *Major* naozaj je muž na mieste, toho máme dôkazy už z predešlého účinkovania v krajinskom sneme! Nebolo otázky, ku

ktorej by on nebol prehovoril, a to vždy vážne, rozumne, tak že ani sami liberáli nemôžu odtajíť jeho veľkú súcosť za ablegáta. Že ale naše smutné pomery, v ktorých žijeme, sú mu známe, to tiež dobre vieme. Veď v predošlom roku od 25-ho októbra až do 2-ho novembra pochodil všetky obce v našom okrese, aj tie ešte, v ktorých liberálny ablegát doterajšku nikdy sa neukázal. A keď naše pomery zná, bez pochyby aj zmienku o nich častejšie urobí v sneme. Len na takýto spôsob môžeme blaženejšie časy očakávať.

V našom okrese židovských voličov je asi 200. Týmto — tak sa hovorí — že je rozkaz vydaný, že každý žid dvoch voličov privábiť musí od ľudovej strany, čo keby sa ím podarilo, nuž naša väčšina zo 400 hlasov pozostávajúca, na zmar by obrátená bola. Že sú židi najhorlivejší údovia liberálnej strany, to my všetci dobre vieme; a že pre liberálnu stranu nadovšetko v noci pracovať budú, aj to vieme, a tak ak sa na naše sily veľmi spoliehať budeme, ľahko nás tak prekabátia, že takým dlhým nosom pojdeme zo Žabokriek, s jakým išli židia a liberáli 2-ho okt. Aby sa ale toto nestalo, majme sa na pozore, ani my nesmieme spať a so založenými rukami sa dívať, jako vlei do nášeho ovčince v noci sa vkradnú a naše slabé ovečky nám uchvátia.

A preto každý kresťanský ľudák na tom má stáť, aby nielen on oddal svoj hlas, ale aby aj iných druhých od liberálov omámených ku sebe pritiahol. V predešlom roku 2-ho októbra v liberálnom logeri bolo asi 300 sedliakov, ktorí u liberálov nemali čo hľadať. Týchto na dobrú cestu priviesť je našou povinnosťou, za čo nám oni neskorej aj povďační budú. A jako židom a liberálom nikto nemá za zlé, keď na stránku židovsko-liberálnu svoj hlas oddávajú, tak ani kresťanskému ľudu nemôže mať nikto za zlé, jestli za ľudovú kresťanskú stranu bojuje a jej telomdušou oddaný je. A či ste videli žida na ľudovej strane? Zaiste nie! A kolko je takých kresťanov, ktorí sú na židovsko-liberálnej strane? Bohužiaľ, až veľmi mnoho je takých, veď len pomocou kresťanského chudobného ľudu víťazí a panuje židovsko-liberálna strana nad nami!

Také nočné mátohy, ktoré slabých ľudí do sídla liberálneho chytali, aj vo frašťačkom okrese boly, ale nič uškodíť nemohly. Prečo? Lebo mládež kresťanská po všetkých obciach jako dajaké

kresťanské vojsko po nociach stráží držala. Aj naša mládež zaiste bude strážiť, aby v nočnom spánku nikto pobúrený nebol. Dal by Boh, bár by sme aj tento rok s radosťou sa vracali z voľby a z hlbín srdca volali: Nech žije ľudová strana!

L'udák.

POLITICKÉ CHÝRY.

Voľba v Žabokrekách.

Ústredný výbor stolice nitrianskej ustálil už deň budúcej voľby vyslaneckej v okrese žabokrekskom. asíce na 11-ho februára.

Za predsedu voľby vyslali Alexandra Lenard, prvotára z Veľkých Topolčian, za námestného predsedu Geyzu Čemnického od sirotnej sedrii z Nitry, ďalej Štefana Dobesány a Žigmunda Lelkeša.

Nazdávali sme sa, že liberáli vôbec ani nevystúpia v žabokrekskom okrese, veď predsa musia dobre i sami vedieť, že by tam vlastne ani nemali čo hľadať, keď že prevažná väčšina voličov ani len počuť nechce o liberáloch.

Ale ako vidieť, liberáli neprestávajú našich statočných voličov pokúšať, ba čo viac, ešte aj sám hlavný župan Kramolín našiel si príčinu práve teraz precestovať okres žabokrekský. Môžeme teda očakávať, že aj v tomto okrese budú si práve tak počínať korteši liberálov, ako to robili vo frašáckom okrese.

Nuž a keď sa pánom liberálom tak páči, nech si len kortešujú, nech len prehánajú ten ľud dobrý. Veď ten sedliak, keď sa už obhnať nemôže a tie naháňačky pretrpeť musí, nuž on ich aj pretrpí. Ale za takú panskú lásku a za takú spravodlivosť sa vám zadakuje! Veď už len čo je mnoho, je mnoho a každý ten volič pozastaví sa musí a rozmýšľať nad tým, že čo to len môže byť za paráda, že sa páni liberáli tej sedliackej statočnosti tak príliš strachujú? Veď čo sa s našimi čestnými ľudákmi vystrája, to sa nerobilo nikdy proti žiadnej inej strane.

S tým naháňaním našich seabedomých roľníckych gazdov iba to docielite, že ten sedliak konečne zanevre na tých naháňačov a na celú liberálno-židovskú stranu a statočný človek mu to ani zazlievať nemôže. Keď vidí ten ubohý roľníček, že je s ním zle a že liberálni páni toľké strašné prekážky kladú mu v cestu, len aby tá pravda dávno mučeného ľudu nevyšla na povrch; nuž veru sa nečudujme, že ten ľud, bárs aj splaší sa, ale medzi sebou pri tichosti šomre si akoby sa sprisahali cheel, že vraj: «nech už raz aj tá halena naša vífazi, už sme toho liberálneho pánstva mali dosť, pokusme sa to teraz obrátiť!»

Tie divé kortešácie liberálov sú veru nemiestné a nebezpečné sú práve pre liberálov. Keď to ten roľník všetko vidí, čo proti nemu robíte, nuž jako že by mal hlasovať s vami proti sebe? Biedna je však tá naša ubohá sedľač, veru biedna, jako že by aj nebola? ale nestatočná ona neni! Vy si myslíte, že to ten ľud konečne predsa len zunuje tie vaše kortešačky. Nuž iste-že zunuje, zunuvať musí i vás, veď predsa neni bezcitný drevený klát! Ale keď vás tak ozaj z gruntu srdca zunuje, nuž už potom môžete si vy robiť, čo len na svete chcete a toho úbohého roľníka predsa nedostanete medzi tých vašich židov.

Márno tedy behajú liberáli, márne radia sa a síčia hnevom proti našej strane. Nás to bolí, že liberáli našich ľudových voličov, svobodných občanov tak nenávidia, že chceli by zničiť celú tú stranu ubohého ľudu; no ale my predsa na veky len to hlásať budeme: Páni, majme všetci trochu svedomia! Nezávidme tým roľníkom tej vôle samostatnej, veď iného od štátu aj tak nemajú! Čas je, aby už raz aj roľnícka trieda mala slovo do záležitostí krajinských, veď to ide o jejich kožu. My im musíme dovoliť tej svobody, veď jej doteraz jakživ nemali. Neni pravda, čo si liberáli hovoria, že sprostému vraj ľudu nesmie sa popustiť, bo by nám nad hlavy vyrástol. Ľud platí porcie najviac, vojska dáva najviac, s ľudom dvíha sa a padá v krajine všetko: nuž tomu ľudu treba pomáhať, treba mu dopriať všetko, čo zákon káže. Nie to je vlastenec, ktorý behá so židmi zavádzajúc ľudí, ale ten je, kto si ctí a chráni práva ľudu ako oko v hlave.

Odvolaná petícia.

Proti voľbe letenyenského okresu — kde je náš ľudový Geyzo Szüllő zvolený za ablegáta — podali liberáli petíciu. Už malo byť pojednávanie pred Kúriou o tej voľbe, ale liberáli rozmysleli si a nemajúc výhľadov na zrušenie voľby, petíciu odvolali. Následkom toho kurialny sudca jednoducho zastavil ďalšie pojednávanie.

Katolícka autonomia.

Minulú sobotu zakončilo sa pojednávanie vo všeobecnosti o elaboráte (plán) 27-členového výboru i došlo k hlasovaniu.

Prv však ešte veľkolepými rečiami napádali ten elaborát: Rakovszky, Ugron a gróf Ferdinand Zichy. Rečníci títo už vopred vedeli, že proti väčšine márne je jejich rečenie, rečnili teda s akýmsi žiaľom, ale tým väčším zápalom. Rakovszky vyznal verejne vo svojej reči, že nikdy nezastával vec žiadnu toľkou láskou a srdečnosťou, ako práve vec túto našu všeobecnú katolícku.

Jako Rakovszky tak aj Ugron uvádzal všetky možné dôvody proti prijatiu toho slabého elaborátu. Dôvody tie zdaly sa byť nepremožiteľné.

S oprotivnej stránky rečnili Horánszky aj Apponyi. Prvsi odpovedal dosť slušne sedmohradskému biskupovi

grófovi Majláthovi v tom smysle, že on štátne školy len pod dozorstvom cirkve by odporúčal aj to len preto, lebo naše zvláštne pomery tak požadujú. Apponyi bránil tiež Horánszkeho, ale aj to zretedelne vyslovil, že on s Horánszkym dotyčne tých štátnych škôl nesúhlasí.

Keď už iní rečníci nehlásili sa k slovu, napokon povstal jeho osvietenosť Pavel Szmrecsányi spišský bisk. a v mene biskupského sboru osvedčil, že osv. biskupi prijímajú síce elaborát aj tento, aby nemohlo byť povedané, že s jejich strany nebolo ochotnosti k zariadeniu samosprávy, ale podržia si právo pri podrobnom pojednávaní, potrebné a možné premeny doviesť do elaborátu.

Toto osvedčenie zväčša uspokojilo všetkých autonómnych zástupiteľov. — Gróf Ferdinand Zichy v krásnej reči vyslovil sa, že on a jeho priatelia po tomto osvedčení osv. biskupského sboru súčasnia sa tiež podrobného pojednávania, ale za prijatie elaborátu vo všeobecnosti hlasovať nemôžu. Želá si len, aby dotyčne tých premien aj protivná stránka tak podporovala biskupov, ako bude podporovať on s jeho privržencami.

Došlo konečne k hlasovaniu. Elaborát 27-členového výboru prijali vo všeobecnosti. Asíce zaň hlasovalo 68 zástupiteľov, proti nemu ale 55. A tak väčšinou 13 hlasov prepadla opozícia.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov.

Na sneme započali pojednávať o rozpočte ministerstva financií.

Pred pojednávaním ale prišli na prietras niektoré božné veci a medzi týmito bola aj interpellácia zadaná z tej príčiny, že niektorí študujúci miešajú sa do politiky a robia demonštrácie proti politickým smerom niektorým. Táto interpellácia týkala sa ablegáta žida Vázsonyho (Weiskopfa), lebo proti nemu pobúrili sa univerzitní mladíci preto, že sa bol neslušne vyslovil o hrdinoch uhorského dejepisu, tvrdiac, že také krvavé príklady ako bol Kinizsy, vychovávajú nám z mládeže podivínov.

Minister kultu Wlaššič sľuboval, že porobí pokroky, aby sa mládež zdržovala od takých demonštrácií.

K tejto veci chceme ešte toho poznamenať, žida Vázsonyho v novinách najväčšími zastával tiež žid Vészi. I tento pán, ako aj Vázsonyi robí si len posmešky z hrdinských mužov našich dejin. Toto je veľká hanba nie pre nich, ale pre uhorských pánov. Veru sme daleko došli, keď židia začínajú vyučovať našich pánov o pravých vlasteneckých zásluhách.

Tiež smutný znak času je, že Vázsonyho vypravádzalo do snemu asi 300—400 demokratov, socialistov a židov i oslavovali ho.

Škoda tým židom na toľko popúšťať. Mali by sme predsa už vedieť konečne, ktoré je teda to pravé vlastenectvo čo nás spasí má, či vlastenectvo Vázsonyovcov a či vlastenectvo kresťanských praobyvateľov vlasti tejto?

Krajinská púť do svätej zeme.

S cirkevným povolením pod duchovnou správou veľk. pána Jozefa Skarda prepošta, pohne sa z Budapešte r. 1902., 16. febr. v nedeľu.

Lehota prihlásenia sa.

V tejto púti môžu brať účasť katolíci, mužskí aj ženské, keď svoj úmysel najneskoršie do 31. januára 1902 oznámia u duchovného správcu púte u veľk. pána Jozefa Skarda, prepošta v Šaštíne (Sasváre) v nitrianskej stolici a spolu mu pošlú najlepšie na poštovej poukázke najmenej 100 korún ako závdavok. Ostatok sa musí u toho istého zaplatiť najneskoršie do 10. febr.

Účastné ceny :

I. trieda na železnici	I. trieda na lodi	900 korún
II. „	I. „	835 „
II. „	II. „	700 „
III. „	II. „	645 „
III. „	III. „	310 „

V týchto cenách sa obsahuje :

1. Železničný a loďný lístok z Budapešte do Jeruzalema a zpiatky.

2. Stravovanie na lodi počas cestovania na mori jeden-jeden obed v Jaffe pri dojití a odchode, sedem (7) dňové zaopatrenie v Jeruzaleme v rakúsko-uhorskom ústave pre pútnikov.

3. Ceny za vplavenie a vyplavenie sa v Konstantinopli v Alexandrii a v Jaffe.

4. Povož z Jeruzalema do Betlema a zpiatky.

Smer cesty : Budapest—Konštantinopel—Smyrna—Piraeus—(Athén)—Alexandria—Jaffa—Jeruzalem.

Pri zostavení tohoto plánu tá myšlienka viedla usporiadateľstvo púte, aby s použitím dlhšej železničnej čiary, zkrátilo námornú cestu, a tak aby umožnilo cestovanie aj ľuďom slabším. Ale aj táto námorná cesta stáva sa príjemnou tým, že loď na jeden dŕžok nerobí dlhšiu cestu, ale že sa zastaví pri väčších príplavných mestách a tam sa hodiny zdržuje.

Sprievodný list (cestovný). Každý účastník mus sŕi bezpodmienečne zaopatriť cestovný list, bez tohoto nemôže brať účasť v púti. Ponevác toto trvá dlhší čas, preto radno je hneď porobiť potrebné kroky, a to tým viac, že sa cestovný list má zaslať hneď s prihlásením sa, aby ich usporiadateľstvo mohlo dať vidimovať v Pešti u tureckého Konsula.

Programmy rozpošle na žiadosť pán vodca pútu, prevelebný pán Jozef Škarda, Prepošt v Šaštíne, nitrianská stolica.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecenstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany pofahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Veno arcikňažný Alžabety. Viedeňský dopisovateľ parížskeho «Tems»-u píše, že arcikňažna Alžabeta, teraz už manželka kniežata Ottu Windischgrätza dostala nasledovné veno: 1. Osem millionov korún v rozličných cenných papieroch a v hotovosti. 2. Jeden million dvestopäťdesiat tisíc korún ročnej renty. 3. Jeden kaštieľ a jeden dvadsaťtisíc hektárov zeme obnášajúci majetok. 4. Jednu palotu vo Viedni. 5. Jeden nákrčný skvost (coltier) z 32 briliantov, jeden diamantový diadém, rozličné iné šperky, zlaté stolové náčinie pre 36 osôb, rôzne ozdoby a drobnosti, spolu v hodnote päť millionov korún.

Strašný požiar v Budapešti. 24-ho januára v noci o pol jednej chytil sa na Šorokšárskej ulici veľký parný mlyn «Concordia» a krem jednej čiastky ľahnul popolom. Škoda obnáša asi tri milióny korún, čo sa však prinavráti účastinárskej spoločnosti, lebo mlyn bol poistený na štyri milióny korún. no o mnoho smutnejšie je, že dvaja statní chrabrí mestskí hasičia kým ratovali chceli cudzí majetok, prišli o život. Oheň vypuknul v hlavnej na 6 poschodí vysokej budove, v t. zv. starom mlyne, kde pracovalo vtedy 200 ľudí, ktorí sa sotva stačili ratovali, lebo za niekoľko okamihov celá drevená vnútorná sústava budovy stála v plameni a onedlho lapily sa aj sklady. K ohňu dobehli všetky hasičké stráže ľavého brehu Dunaja jako i dobrovoľní hasičia a štyri komanie vojska a všetci pod vedením hlavného veliteľa mestských hasičov Stanislava Szerebovského napadli oheň tromi parnými a skoro tridsiatimi väčšími, menšími striekačkami a hasičkými strojmi. Keď bolo nebezpečie najväčšie, na hlavnej budove v hroznej výške neúnavne pracovali a zalievali oheň štyria hasičia: strážvedúci Franc Hlaváčka a hasičia Ferd. Molnár, Michal Herczeg a Franc Smilko. Pracovali s veľkou odvážnosťou, keď zrazu vo vnútri nakopená horiaca múka vybuchla a plameň a dym zachvátil hasičov: títo zamdleli, Hlaváčka a Molnár s výšky padli do ratovnej plachty, Herczeg a Smilko ale do vnútra mlyna, do horiacej múky, kde i biedne zahynuli. Ich mŕtvoly ešte nenašli. Z tých dvoch hasičov Herczeg bol sľubencom a Smilko zanechal po sebe manželku a dvoje detí. Ich osud vzbudil v obecenstve úprimnú sústrasť. —

V mlyne, ktorý ešte vždy horí a horeť bude zaiste ešte niekoľko dní, zhorelo asi 35 tisíc metr. centov múky a 28 tisíc metr. centov zbožia. V mlyne pracovalo 340 robotníkov, z ktorých asi dvesto budú museť prepustiť. Hlavným účastinárom mlyna je Alexander Deutsch de Hatvan, žid. Spoločnosť «Concordia» stála poslednie roky veľmi zle, tak, že Deutsch hatvanský bol prinútený kúpiť a prevziať najväčšiu časť účastin. Policajné vyšetovanie nevedelo vypátrať príčinu požiaru a má sa za to, že by sa volaktoré remene na kolesách boly chytily a tak potom od nich otruby. V miestnosti, kde objavil sa oheň, nepracoval nik.

Požiar v Nitre. Z Nitry nám sdelujú, že 12-ho jan. predpoludním vypukol požiar v skladišti «Nitrianskej Sporitelný» a zničil mnoho tam sa nachodiaceho zbožia a iné cenné články. Požiar — dakovať prajnému počasiu — dal sa lokalizovať. (V. Benkő.)

Statočný zlodej. V č. 3. Kresfana uverejnený chýr o statočnom zlodeji, ktorý — dľa toho chýru — bol ukradnúť od M. Štafkovský jedny hodinky a cestou pošty tieže nazpät vrátil, je docela vymyslená lož. Pôvodca toho chýru nech si dá lepší pozor. M.

Spolahlivá zpráva. Vo všetkých novinách písalo sa o útoku na gréckeho kráľa. Zpráva znela tak, že kráľ prechádzal sa po Falorenskej záhrade, keď zrazu priskočil k nemu jeden neznámy človek. Kráľ volal o pomoc, na čo v tom najsvrchnovanejšom okamihu dobehnul ta dozorca záhrady a po dlhom zápase odzbrojil útočnika. Útočnika, ktorý svojim nožom ranil zahradníka, chytili. Kráľovi nestalo sa nič. Z celého chýru je pravda len to, že grécky kráľ pozeral zverinec a pri tejto príležitosti jeden obrovský vták, pstroš, rozohnal sa zobákom proti kráľovi, ale správca zverinca ešte zavčasu predskočil a zahnal mátohu.

Medzinárodná výstavka športovná bude v máji v Petrohrade. Môžu byť vystavené každého druhu automobily, velocipédy, vetroplavebné predmety, veslárske, jazdecké, ľahká atletika a hry, poľovnícke, fotografie a p. Vo všetkých oboroch športu budú aj cvičby, pokusy. Výstavkový výbor sriadil sa pod predsedníctvom kňažny M. A. Lobanovej-Rostovskej. Výstavka potrvá za mesiac.

Jeden Amerikán píše nasledovné vďakovčenie: «Vysokoctený Pán Müller! Ja som obdržal od Vás dvojnásobno-elektromagnetický križ R. B. Nr. 86967, a hneď i upotrebil; zdravie moje vrátilo sa mi v najkratšom čase po upotrebovaní Vášho aparátu. Tak tedy vyslovujem Vám svoju najúprimnejšiu povďačnosť za Váš nezaplátiteľný vynález. Moja choroba bola rheumatismus a ma liečili lekári cez dva roky rozličnými lieky bez výsledku. Lekárske a apatikárske trovy moje činily osemstošesťasedemdesiat dollárov, napriek tomu nemohli mi americkí lekári pomôcť, iba jedine a výlučne len Váš vynález, dvojnásobno-elektromagnetický to križ R. B. Nr. 86967; preto prijmite ešte raz moje vrele vďaky, milý Pán Boh nech vás za Váš vynález tisícnásobne odmení. — S úctou Jozef Hungler, West Bethlehem, 3-ho decembra 1901. Janal St. Nr. 45. Nord Amerika.

Jubilejná púť do Rímu.

Z príležitosti 25-ročného Jubileuma pápežstva Jeho Svätosti Leva XIII-ho.

Duchovným vodcom maďarských pútnikov: veľkom. a dôst. p. Karol Kálmán, farár šóškútsky, býv. vyslanec snemový, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenzia».

Duchovný správca nemeckých pútnikov: vel. pán František Grósz, kaplán v Ettyeku, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenzia».

Duchovný správca slovenských pútnikov: dôst. pán Jozef Kompánek, farár veľkostratický.

Smer cesty:

Budapešť—Fiume—Ankona—Loreto—Rím—Florence Bologna—Padua—Benátky (Venezia) Fiume—Budapešť.

Ceny súčastníctva:

I. trieda na železnici a	I. trieda na lodi	255 korún,
II. „ „ „ „	I. „ „ „	200 „
III. „ „ „ „	III. „ „ „	102 „

so šesťdňovou hospodou a zaopatrenie v Ríme a so slobodným vodičstvom.

Podmienky prihlasov.

Tí, ktorí by sa chceli súčastniť na tejto púti, majú sa prihlásiť do 10-ho marca 1902. u vel. pána Jozefa Kompáneka, farára ostriackého, ku ktorému súčasne s prihlásením sa má poslať preddavok 30 korún poštovou assignaciou. Ostatné peniaze majú sa odoslať najneskôr do 25-ho marca 1902. na toho istého pána kaplána, po ktorej splatke sa cestovné listy každému pútnikovi doposlú. — Ku prihlasom majú sa mimo toho priložiť aj tie peniaze, za ktoré by niekto chcel mať talianske peniaze.

NB. Bárs sme určili čas prihlasov až po 10. marca, predsa prosíme — aby sme všetkým požiadavkám vyhovieť mohli — o včasnejšie prihlásenia.

Vedet' treba.

Straniva bydla. Pútnici dostanú v Ríme na 6 dní bydlo (prípadne aj na dlhší čas); avšak o stravovanie sa sami postarajú majú.

Cesta zpiatočná dl'a vole,

avšak po vypršaných 6 dňoch pri vodení vodcov prez Florenciu, Bonloniu sv. Katarina sv. Dominik, Campo Banto, Petronilla), prez Paduu (Sant Antonio), Benátky (Venezia, S. Marco, palác dóžov, Lido atď.), Fiume (Terzat, kde dom nazaretský poprve spočinul a odkiaľ sa odobral do Loreta, Abbazia), prez Záhreb do Budapešti.

Ponevác sú listy cestovné na 60 dní platné, a spoločovanie len ta idúc je nutné, — a za predĺženie bytov pútnici III. triedy neni sú povinní doplácať, môže si svoj pobyt v Ríme každý pútnik dl'a ľúbosti predĺžiť a na zpiatočnej ceste po čiare železnice kdekolvek cestovanie pretrhnúť. V takom páde musí si dať cestovný lístok na

stanici, na ktorej do vozňa vstupuje skrze šéfa stanice poznačiť na tú stanicu, na ktorej sostúpiť mieni — a toto vždycky opakovať, kedykolvek sostúpiť chce, aby sa v niektorom meste pobavil; ináč by sa stal lístok neplatným.

V mene usporiadania a vysvetlenia na dotazy podá

Jozef Kompánek,

farár ostratický (Nagy-Sztricie Trencsénmegye).

BESEDNICA.

Effeta.

Ó, Pane dobrý, lásky Pane!
čo, jako velíš, tak sa stane,
pomôžeš biede, núdzi, rane,
zúfalstvu, krivde, útrapám sveta.
Ó, rekni slovo, rekni: effeta!
Poros horúcej žiadby hrud suchú;
ach, odstráň mrtvosť mi sluchu!

Nehodný sice ľúča, blesku
Tvojej milosti, volám v stesku:
Ó, ukáž, ukáž moc nebeskú!
Veď i šteniatkam drobka sa metá.
Ó, rekni slovo, rekni: effeta!
ach, prijmi rmutnej duše mi skruchu
a odpúď tuposť mi sluchu.

Tys' hlásal vrúčne, hlásal riadne:
kto klope, prípusť najde snadno —
ja klopem, pozri útroh na dno,
ký polyp súžby sa tam rozpletá.
Ó, rekni slovo, rekni: effeta!
Zažeň mi strach, ľak, nešťastia tuchu:
ach, oživ krehlosť mi sluchu.

Tys' kázal: počte ku mne všetci,
čo obľaz máte, zľavou hneď si.
Bárs nezaslúžim, lieč ma predsi,
bo hlava moja bôľom odetá.
Ó, rekni slovo, rekni: effeta!
Rozptýľ mi hukot uší, noc hluchú:
Ó, navráť sviežosť mi sluchu.

Budem Ťa sláviť, nosiť v chvále.
budem Ťi slúžiť vďačne, stále,
keď v sladkosť zmeníš kvilbu, žiale,
keď srdco moje blahom rozkvetá.
Ó, rekni slovo, rekni: effeta!
Popraj radosti, rozkoše duchu:
ach, udeľ zdravia mi sluchu!

Dlhomír Poľský.

Vyzvanie k predplateniu.

Časopis náš je natolko známy a obľúbený u ľudu, že netreba nám o ňom mnoho reči šíriť. Každý čitateľ náš pozná tie výborné služby, ktoré «Kresťan» prekonal v prospech ľudu.

Aby však blahonosné účinkovanie «Kresťana» čo možno všestranné a mnohútné bolo, z toho cieľu je to prepotrebné, aby každý z vás, kto len čítať vie, sa predplatil naň. Len takto docielime to, že zásady naše každý pozná a k nim sa prihlasovať bude. Ktorýkoľvek ľud nečíta si svojich novin, musí zaostať a iní mudrejší ľudia vykoristujú ho tak, že konečne ho úplne zhubia.

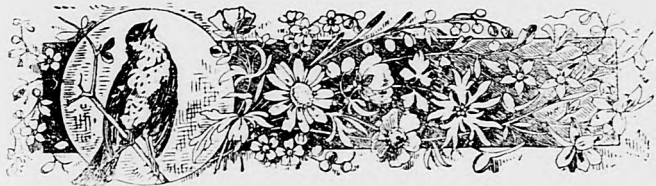
Prosíme našich predplatiteľov, aby si čo najskoršej a neomylné zariadili svoje zaostalosti, lebo my nie sme vstave zdarma posielat časopis nikomu i preto zastavujeme ho všetkým, ktorí ani na toto vyzvanie nevyrovnali by sa s nami.

Predplatná cena našich novin je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kresťan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

DOPISY.

Podmerice, (prešp. st.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kresťane».

Keď slnko zapadlo a nastal onen radostiplný štedrý večier a s ním posvätná noc narodenia Kristovho, v ktorú radujú sa nebesia a plesia zem, veselia sa starí i mladí, pospiechali sme my Podmeričania do Betlehema k jasličkám Spasiteľovým; lebo i toho roku dostalo sa nám z milosti božej šťastia kochať sa v divadelnom predstavení narodenia Kristovho. Naší horliví duchovní vodeovia aj toho roku pristrojili nám skvostné vianočné hody duševné. Ich pričinením sa stalo, že srdcia naše cez celú dobu vianočnú boly akoby spútnané milostiplnými sväzky narodenia Vykupiteľa sveta. Z rána v chráme božom, večier zase na divadle neprestajne oslavovali sme narodenie Ježiška. A tak môžeme spievať s Dávidom: «Od bdenia jutrného až do noci: dúfal Izrael v Pána. Lebo u Pána je milosrdenstvo: a hojné u neho vykúpenie.» (Žalm 129.)

Toho roku predstavovala sa hra: »Narodenie Pána»

od Ľud. Okányika, ktorá veľmi pútala oči a uši prítomných. A navzdor zlému počasiu, prilákala k nám hosfov i zo susedných obcí, totiž z Halmeša, Vištuka a Štefanovej. Z ktorej príčiny musela sa hra 6 krát opakovať pre nával ľudu, a tak cez celú oianočnú dobu mali sme divadelnú zábavu. Radosťou horely nám srdcia, keď sme pozerali na našich hercov, synov a dcéry to ľudu nášho, ako zručne konajú úlohu sooju. Tak

1. Štefan Rašlík (Eleazar, stareček rodiny pastierov betlehenských) pochválne hral svoj zástoj. Slzy ronily sa nám z očí, keď ako staručký Simeon predpovedal skorý už príchod Messiaša; keď predpovedal už blízku smrť svoju a posledné požehnanie udeľoval kolo neho klačiacim údom rodiny; keď pri jasličkách Ježiškových zbožným odriekaním chválospevu Zachariášovho vítal narodeného Messiaša.

2. Ján Kovačovič (Kajfáš, farizej židovský nahanač kráľa Herodesa.) Mladík tento výtečne predstavil úlisného, podvodného, na peniaze lakomého žida. V jeho obleku, reči a posuňkoch mali sme pred sebou opravdivý typus (obraz) žida lakomca. Jeho pohyby a chachtanie židovské tak prirodzene prednášal, že keby ho bol Herkó Páter videl, bol by mu zaiste 5 dukátovú odmenu dal. No ale sme sa pri jeho vystúpení aj nasmiali, skoro sme sa popukali.

3. Jozef Fajnor (Jakub, otec pastierov) má znamenité vlohy. On tak nenútené, ozaistne vie predniesť úkol svoj, že si všeobecnú pochvalu vyzískal u prítomných.

4. Jakub Moravčík (Oziaš), Ján Šlachta (Joram), František Rajkovič (Abind) a Vilmoš Križan (Samuel — všetko mladí pastieri) tiež veľmi zručne hrali.

5. Rozina Kibel (Ráchel, žena Jakubová) smelo rečnila. dobre spievala. Veľmi dobre jej pristalo to meno «domáca gazdina.»

6. Antonia Olša (Judith) a Rozina Kulifay (Sára) dcéry Jakubové dobre konaly úlohu domácich dievok, aj pekne spievaly.

7. Antonia Polák (Maria) mala ťažkú úlohu napodobiť tú, ktorej «hlavu zdobí koruna 12 hviezd a podnožkou jej je mesiac.» No jemných mravov devečka táto dobre predstavila Pannu pannien vznešenú.

8. Karol Bednárík (Jozef) solidný mladík pochválne predstavil sv. Jozefa.

9. Michal Bednárík (Zacheus, rímsky publikán) jako holobrádok výborne predstavil rímskeho vyberača daní.

10. Alojz Kovačovič a Jozef Mrva (rímski vojaci) tiež dobre tasili svoje meče, keď sa im pastieri od Kajfáša pošvami sprotivili daň platíť, ale krv netiekla, bo staručký Eleazar a Ráchel prekazili odboj pastierov.

Pomimo týchto menovaných ešte i Lenhard Belavý správne predniesol «zvestovateľa» a Maria Krištofovič, Františka Majdán, Maria Oscitý, Rozina Rajkovič a Maria Vavrovič dievčence predstavily anjelov. A keď za javišťom odbilo 12 hodín, ktoré udieral p. Ján Augustovič obuvník a p. organista bitie hrou harmonia doprovádzal, a jasnosť nebeskú zase p. kaplán umelým svetlom bengálskym zručne sosielal, vtedy útle hrdielka týchto anjelov tak

krásne spievaly «Gloria in excelsis Deo!» že sme sa opravdu na poliach betlehenských byť nazdávali. Tak nás dojal spev nevinných dietok.

Avšak i pastieri dojímave spievali. Písateľ riadkov týchto nemohol sa ubrániť slziam, keď počul sbor pastierov zbožne odspevovať: Hospodine, Bože večný! vyslyš hlas, uslyš nás: smiluj sa nad nami ubohými, pod jarmom pohanov trpiacimi! Duch jeho nevidel viac javište divadelné, nie viac pastierov betlehenských. Jemu predstavila sa odrazu oná početná čelad katolíkov celého Uhorska: sputaná, hanobená, prenasledovaná. Videl húfy neohrozených vyznávačov, ako zápasia s mohutným drakom terajšej nevery, bezprávia a nemravnosti; videl húfy zbabelcov, bojkov, trstiny vetrom sa klátiace, ako samovolne hrnú sa do pazúrov tohoto draka. A tak nevdojak zamiešal sa do modlitby zbožných pastierov a skrúšene s nimi odriekal: smiluj sa nad nami ubohými! Až dokúd hriešnici, Hospodine: až dokúd hriešnici budú sa chlúbiť. Lud tvoj znižujú, Hospodine: a dedictvu tvojemu príkorie činia (Žalm 93.). No z bôlného dumania mojho vyburcoval ma sladký spev pastierov k Jezuliatku v jasličkách, ktorý ta priviedol i zázračne z pút vyslobodeného a obráteného buriča Kajfáša na poklonu. — I preletela dušou sladká nádej a v ušiach zavznel 22-tý verš tohože žalmu: «Ale Hospodin je nám útočiskom, a Boh náš pomocou nádeje našej». A v sladkom pocite tejto nebeskej nádeje zanechali sme divadelnú miestnosť našú.

Srdečné vďaky vyslovujeme tuná poriadateľom hry dp. Jozefovi Jankovič, farárovi, Antonovi Brázda, kapl. a p. Imrichovi Toller, organistovi, tak podobne i slečinke Marii Hrdina, učiteľke, ktorá nám našich anjelíkov pristrájala za ich horlivosť a unovanie. Pán Boh zaplať! Všetkým hercom našim ale privolávame, na zdar!

Čt. čitateľom Kresťana tiež privolávame tuná: hor sa do práce, rodáci! Nie preto sme tu opísali my našu vianočnú hru, aby sme sa pred svetom chlúbili, ale aby sme druhým k práci chuti dodali. Zakladajme všade čítacie spolky, uvádzajme do života počestnozábavné hry. Vypovedme takto vojnu dovčuľajšej hnilobe, netečnosti, pelešeniu sa v krémach a nemravným tancom. Len takto z nás dačo bude; len takto nám svitnú lepšie, blaženejšie časy. Ktoré aby čím skorej svitly, to všetkým milým rodákom zo srdca želá

Pudmeričan.

Z Malých Levár.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte nasledovné riadky uverejniť v našom oblúbenom Kresťane.

Mali sme na sviatok sv. troch kráľov vzáctneho hosťa u nás. Dôstojný p. Dr. Ľudevít Okánik, dekan zo Skalice prišiel na pozvanie nášieho duchovného otca k nám a držal nám jadrnú prednášku o «gazdovsko-potravných a úverkových spolkoch». S ochotným srdcom sme poslúchali tie oduševnené slová z úst toho na celom okolí tak oblúbeného horlivého pána, ktorý spolu so

svojim švagrom, p. Dr. Pavlom Blaho, lekárom v Skalici neunavnou usilovnosťou odporúča všade spolčenie, ako posledniu pomoc kresťanskému ludu. Dojati pravdou tých ľudomilných snáh zaumienili sme si poriad v budúcu nedeľu už pokusiť sa sbierať účastiny (akcie) v našej asi 1800 dušiami obývanej obci.

5-ho a 6-ho jan. večer usporiadal nám náš duchovný otec vianočnú hru vo škole, znamenite podarené dielko totiž p. dekana Dr. Okánika: «Narodenie Pána». Hru túto si pozrel 6-ho i pán pôvodca, p. dekan u nás prítomný. Kto zná pomery našej obci pohraničnej a vplyv rakúskych služieb okolo Viedne na mravy mládeže našej, ten uverí, že nie ľahko išlo preraziť tu s novou vecou, aká je vianočná hra s dospelou mládežou. Veru tí naši hodní herci posmechu večer po ulici podstúpiť mohli dosť, sláva a večná pochvala im ale i tu, že sa nedali odstrašiť a to so svojim duchovným otcem predsa previedli. Hra sa nám, ktorí sme prítomní boli, výborne ľúbila. Napred Čermák Katerina (Juditha) v krásnom proslove nám predstavovala svojich spoluhercov: sestru svoju Šaru (Kujan Jozefa) starečka (Marčík Štefan), bratra svojego vždy hladného Jorama (Mráz Ján) ktorému sme sa najchutnejšie zasmiali, p. Mariu (Holly Anna) sv. Jozefa (Holly Ján) a ostatných našich usilovných, chytrých dobrovolníkov, ktorých po jednom, po mene len preto nemôžem vypisovať, lebo by mi pán Redaktor po prstoch udrel i zvolal: odstúp chlape, a nerozpisuj sa tak obširne, tu aj druhí chcú mať miesta na papieri okrem teba! Po tejto hre ešte žiaci predstavovali veselohru: «Svevoľný Janko». Spev viedol p. rector-organista Anton Privrel. Pri vystrojení hercov pomáhaly p. učiteľky naše, slečny Margeta Černa a Ferdinanda Zuleger. Na zdar našim usilovným hodným mládencom a dievčatom!

Prítomný.

Šalgov.

Velavážený Pán Redaktor!

Ťuctive prosím, ráčte nasledovné riadky v «Kresťane» uverejniť.

Ponevác už vo viac číslach «Kresťana čítam, že jako frašťacký slúžny pokutoval ľudákov, tak aj ja chcem jednodruhé podať verejnosti, že jako som ja bol odsúdený nitrianským pánom slúžnym Šteinerom.

27-ho októbra 1901. jako známo zavítal k nám do Šalgova náš pán Horváth, aby rozvinul svoju programnú reč a pri veľkej účasti ľudových voličov aj sme ho pokojne vypočuli. No, ponevác hovoril po maďarský, tak tam prítomný jeden liberálny korheľ vždy mýlil rečníka asíce tým, že nech sa aj po slovenský hovorí. Čo keď sa stalo a veľkomožný pán Ernst začal rečniť po slovenský, výš spomenutý liberál zas mýlil rečníka s kadeakými hlúpymi poznámkami.

Keď som ja nize podpísaný videl, že napitý človečisko (vzdor tomu, že bol napomínaný k poriadku) vždy viac a viac si dovoľuje; prinútený som ho bol zaštrafiť a poprosiť tam prítomných pánov, aby takého korheľa popočúvali; načo sa napité človečisko tak nahneval, že s veľkou rozhorčenosťou a hrešením a nadávaním na

mňa opustil s hromážením a tak my ostatní sme sa v pokoji rozišli.

Výš spomenutého dňa večer okolo 7-ej hodiny idúc okolo spolkovkej krčmy videl som, že sa tam pár ľudákov poriadne zabáva. Netúšiac, že by tam výš spomenutý liberál bol, vnišiel som dnu a sadol som si medzi našich a skrikol som «Éljen Horváth Dezső». Na čo výš spomenutý hneď skočil ku mne a udrel ma po ruke. A zahrešil mi Boha luteránskeho, že abych sa pakoval von.

Teda ma napadol. Ja keď som videl svoje nerovné, chytil som chlapa a hodil som pod seba. Teda som sa bránil jako som vedel a mohol, s tým sa celá patália skončila.

No ale môj protivník nebol s tým spokojný lež na radu jeho súdruhov použijúc dobrú príležitosť, keď som ľudák, išiel ma oznámiť slúžnemu, že som ho v krčme bil. bárs som ho ani raz neuderil.

A skutku sa stalo, že som dostal na 6-ho decembra pánu slúžnemu (v prítomnosti jedného svedka môjho to veľkého nepriateľa, ktorý všetko zle na mňa svedčil a čo môj protivník mne urobil a že ma napadol to vraj nevidel) predvolanie k pojednávaniu. Pri pojednávani mi bola daná otázka, či je to pravda, že som Ondreja Nyitriho v krčme bil? «Nie ja jeho, ale on mi zahrešil Boha luteránskeho a udrel ma po ruke» — bola odpoveď moja.

— «A či ste vy Luterán?» «Som!» «A či všetci Luteráni na vládnu stranu hlasovali?» «Všetci!» — bola moja odpoveď. Ale tam prítomní moji protivníci mi hneď skočili do reči a hneď ma prezradili, že však ja som na ľudovú stranu bol. Teda pán slúžny pozre na mňa strašne a pýta sa ma po maďarský: «Hát maga néppártra szavazott? «Igen!» «Az szép, bizony! luteránus és néppártra szavazik.» «Hát ki parancsol nekem?» Načo sa pán slúžny napaprčil. Potom som ešte prosil vypočuť dvoch svedkov, ktorých si aj pán slúžny napísal. Teda som čakal druhé predvolanie ale márne, lebo pán slúžny ešte v ten deň vypracoval spisobný výrok a bol mi 16-ho decembra už doručený v ktorom mi bolo dané na vedomie, že som na 6 korún a svedkovi 2 koruny za 15 dní pod farchou exekúcie povinný zaplatiť. Teda to som skúsil, že kebych bol liberál, nuž nebolo by sa mi snáď nič stalo.

Michal Mosnáčik, roľník.

Zpod Sidorova.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Čítam v druhom čísle «Kat. Nov.», že mesto Ružomberok chce vyzdvihnúť väčšiu použiťku na kasáreň... Na kasáreň sú peniaze, ale na obnovenie kostola, ktorý vyzerá ako dajaká naozaj «kasáreň» niet.

Plačem, nariekam — povedať? poviem — nad skutočnú pravdu! Ale prečo niet peniaze na obnovenie kostola? Prečo niet? Hm! Ťažko mi padne vypovedať — ale už ďalej zdržať nemôžem! Ružomberčania! opustení sme! Zanechaní sme! Ponehaní sami na seba! Nemáme k tej vážnej a svätej veci vodcov! Nuž ale bratia a sestry! by sme my tak všetci v hromade dačo neučinili?

Keď by nás len mal kto volať — povolať, duriť, pohnať! — Z «Kazateľnice» len pár slov povedať — a jedenkaždý z nás prinesie dľa možnosti po 1, 5, 10, 30, 50 zlatých — ba nachádzajú sa medzi nami veru i dobre sa majúci — «boháči» bez dietok, títo tiež po 100, ba i viacej by obeťovali na ten kostol náš — len by ten «vodca» povstal a pýtal! Len jedno slovo z kazateľni — a dary, obeta, strieborné kamene — zlaté tehly prinesené budú jedno za druhým! Len započat; ale kto započne? My všetci za ním pojdeme! Dost' nás je doma, máme dost'hodne i kňazov z nášeho mesta, i kanonika, ba čo viac, i biskupa teraz bývajúceho vo Viedni! Títo sú všetci ružomberčania! No, či by sme my neboli vstave obnoviť — ba čo viac, novovystaviť kostol, dom boží! Prvý — najprvší dom v celom meste kostol!

Keď sme mohli my vystaviť gymnázium, kláštor pre mníšky, gátor, pily, mestský nám i faru, kasáreň, ulice cifrovať s promenádami, kaštiele stavať atď., nuž či by sme my naozaj nemohli vystaviť dom, dom jeden, veľký, vysoký dom samému Pánu Bohu!? Okrem pomoci božej len od nás ľudí závisí a od nášeho už od dávna očakávaného — «Vodcu!»

P. Le.

Kňazi a liberáli.

Pánska láska na zajačom chvoste.

(Dokončenie.)

A tak by to chceli mať aj teraz. Bože môj, dnes sú tie kláštory o mnoho menej, a chudobnejšie a predsa koľko tisícich vyučujú tí mníši?! A to zadarmo alebo viac ako o polovicu lacnejšie ako štát vo svojich školách. Odoberte školy mníchom a mnoho tisíc nadaných mladíkov môžu ísť husy pásť. A koľko sirôt, koľko nemocných, lazárov opatrujú mníši a mníšky zadarmo! — A ten cirkevný majetok, či je ten nie ako ohromná sypáreň, z ktorej po celej krajine roznáša sa pomoc? Pravda, že keď kňazi dobrô činia, nedajú to hneď vybuchovať aby sa celý svet o tom doznať, ako to frajmaueri robia, keď dakedy sto korún venujú na dobročinný cieľ, aby tým staťočných ľudí oslepili. A potom či my kňazi môžeme s povetria žiť, alebo sa máme s fikovými listami odievať ako naši prarodičia? Či my kňazi nepotíme sa v práci za dobro vlasti? Či my nekonáme tú najšlachetnejšiu prácu, keď rozširujeme a chránime pravú vieru a dobré mravy? A za to ešte ten pokrm, tú odev nám závidia! Ale páni liberáli, pozrite si len, vo vašich radoch je toľko boháčov, millionárov, burzianerov. Tí majú často pre svoju osobu viacej dôchodku ako všetci kňazi jednej diecesy aj s biskupom a kde že sú týchto dobré skutky? Kde že tie školy,

ktoré oni stavajú a podporujú? Kde tie kostoly, ktoré oni budujú? Kde tie sirotky, tí chudobní, ktorých napomáhajú? Ano, na burze sbohatnúť, gazdov a priemyselníkov na žobrácku palicu priviesť, užerničiť, svojich služobných a robotníkov sužovať: tomu sa rozumejú, a predsa týchto svet chváli a nás pomlúva. Hja bratku, to je iné, to sú liberáli!

Liberáli pretvárajú sa, že kolkú oni cítia sútrpnosť s kňazmi, ktorí veru dosť chudobne musia žiť. Preto, hovoria liberáli, lepšie bude, keď štát odoberie všetok majetok a potom bude každého rovno platíť. Toto je ich cieľ. — Lenže zkusenosť učí, že štát majetky cirkevné pobráť znamená rozumie ale kňazov z toho platíť nie. Ozaj po macošský zachádza štát s kňazmi v Taliansku a Francúzsku, kde keby veriaci sa nad nimi nesmilovali, žobrať by museli. To je hľa tá láska, tá štedrosť liberálov. Nuž nám tejto nepotrebnosti. — Za druhé ale tým činom by štát mal mocný prostriedok, kňazov, ktorí sa mu nepovolia, trestať a zase sebe verných podlizačov odmeňovať. V Taliansku a vo Francúzsku keď kňaz tak netancuje ako mu frajmarerské vlády hudú, hneď mu skonfiškujú plat. Bolo že by to aj u nás. Jestli by farár alebo kaplán za ľudovú stranu pracoval, hneď by mu shabali plat a ty môžeš ísť sa pást. Príčiny by oni nadostač vynášli. Kdežto kňazov liberálov by očividome odmeňovali. No z toho tiež nepýtame. Nechceme byť ako tí pajáci na šnúrkach. Dosť zle, že liberálna vláda aj teraz v ruke svojej drží moc udeľovať kanonie a biskupstvá a mnoho dobrých fár. Žiaľno je to, že u nás aby kto sa stal biskupom a kanonikom nehľadí sa na zásluhy cirkevné, nie na súcosť a hodnotu ale v prvom rade na to, či vláde liberálnej oddaný je alebo nie. Smutno je aj to, že liberálna vláda sebe verným liberálnym kňazom sa odmeňuje rôznymi titulami, zlatými krížami, infulou atď. Hovorím, to je smutné dosť. A čo by len to bolo, keby sme všetci boli odkázaný na žobrácky groš vlády. V Nemecku pred tridsať rokmi to isté robili liberáli. Lenže si popálili paprčky. Nemeckí katolíci nie sú ako trstina ale mužovia stáli ani buk. Tamojší kňazi radšej šli žobrať, nežli aby boli prijali od vlády judášsky peniaz.

Vidíme teda, akí pretvárači sú liberáli, keď aj kedy-tedy udajne lásku majú v ústach ale ich

srdcia nenávisťou zanevrú. A keď badajú, že kňazi z väčšej čiastky s opovržením sa chovajú proti liberálnej politike, to aj ústa ich kričia, čím srdcia sú im naplnené, totižto nenávisť. Zvlášte ale na naše majetky majú ostrý zub. Kdežto by radšej mali obrátiť svoj zreteľ na tie neslýchané šudierstvá, klamstvá, spreneverenia, krádeže, ktoré deň pri dnu pohlavári liberálov spáchajú. Tam si páni liberáli zametajte pred vašim vlastným domom, náš si sami v poriadku udržime.

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť, alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kladóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.*

B. V. S. Za správu vám srdečne ďakujeme.

M. Opravenie toho chýru sme dľa vášho úmyslu uverejnili, ale ráčte odpustiť, urážlivé výrazy museli sme z vašej opravy vynechať.

T. Nižný Kubín. Patričný nech hlási sa u administrácii «Kreštana». Tu sa tá vec uskriesiť nedá, ale čo bude možné, s našej strany pousilujeme sa to pohýbať.

Pravdomlúvny, Lopašov. Priebeh voľby fraštáckej je zbytočne tak obširno opisovať, ako to vy robíte, bo veď mnohé veci vami spomínané sme už uverejnili. Z vášho teda dopisu upotrebili sme len tú čiastku, ktorá nám nové dáta objasňuje. Pokračovať s dopisom môžete, hľadte však na to, aby ste o mnoho redšie písali riadky a vtedy môžete radšej na obe strany papiera písať.

Jedon Ivánčan. Keď ten p. neučí vaše deti «Anjel Pána» sa modliť, to bez odkladania oznámte svojmu duchovnému, aby v tom poriadok urobil. To, čo píšete o tom kortešovaní vášho pána, zdá sa byť neuveriteľné. Píšte o tom ešte raz.

Dr. Trubina. Ste to pekne napísal, aj múdro. Veru je to smutno, že sa u vás také surkovosti páchajú; to nám ľudákom iba škodíť môže. Takých výstupných žartov nám netreba, my si musíme ináč pomáhať.

Z Košíc. Je to trochu štekľivá otázka, do ktorej sa ďalej púšťať nemôžeme. Odpusťte. Soznam milodarov budúce.

P. Michal Mosnáčik. Váš dopis bol síce pripravený už do predošlého čísla, no musel ostať až do tohoto. Srdečne vám ďakujeme. Váš prípad je veľmi poučný lebo dokazuje, že ste človek nepredpojatý a seabedomý. Pán Boh s nami a zlé preč!

Ch. A. Skalica. Z vášho dopisu nemohli sme ničoho vyrozumieť.

L'udák v Tekovskej. Odpusťte, nemôžeme vám teraz listovne odpovedať. Snáď pozdejšie.

L. R. Jablonica. Až teraz badáme, že sme vašu zprávu vynechali z tohoto čísla. Odpusťte, príde budúce.

Spisy redakcii zaslané.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučenozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manžel. Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky *dve*.

Aj «*Vybrané Spisy Humoristické Zaoska*» dostal u Kolomana Rózsu (Budapešť, VIII., Szentkirályi-u.) asiace za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

«**Návštevy prev. Sviatosti oltárnej.**» od sv. Alfonsa L. veľmi užitočná a milá kniha. Obsahuje: rozjímanie a modlitby na každý deň pri návšteve prev. Sviatosti a P. Marie, ako aj inšie krátke najpotrebnejšie modlitby pri predpoludňajších pobožnostiach, a pravidiel braterstva b. Srdca Ježišovho. Obsahuje 216 strán. Stojí: V poplátne, pekne zaviazaná len 25 krajc. (50 hal.), celá v plátne 30 krajc. (60 hal.) Poštu si každý sám platí, 10 halierov za jednu. K dostaniu je len za napred poslané peniaze u redakcii Posla v Trnave (Nagyszombat, Pozsony megye).

«**Listy Svätého Antona.**» Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník I. číslo 11. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šesťnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešť, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boly rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvalujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi zehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. *Juraj Császka* verejne v pastierskom liste svojom odporúchal naše «Listy Svätého Antona».

Stiavnická kalvária. Na pamiatku 150-ročného jubilea složil Árpád Hidvéghy, farár belianský. Pre slovenský ľud prispôobil Fr. Richard Oswald, správca fary teplianskej, censor diecesánsky. 196 strán. Viazaná v plátne. S veľmi utešenými obrazmi. Cena 60 krajciarov. Čistý výnos venuje sa na vždy výlučne len Kalvárii. Snažne odporúčame.

«**Posol božsk. Srdca Ježišovho**» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 kor. 60 hal.

Noviny Malých. Ročník III. Číslo 4. Vychodia s mnohými obrázkami do roka osem raz, počnúc od októbra do mája, vždy 15-ho, v kníhtlačiarňi *Jána Bežu* a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «*Noviny Malých*» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove detí.

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bazik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 hal.

Časy naše sú už predsa na toľko pokročilé, že aj roľníci budú museť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIII. číslo 12. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj *Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme et. obecnstvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 8'15—8'75 kor., peštianska 8'11 8'75 kor., z Báčky 8'15 kor., banátska 8'40—7'90.

Jačmeň: na krm 5'85—6'20 korun, do pálenie 5'95—6'15 kor., na várku 6'25—7'— kor.

Kukurica: 5'45—6'35 kor.

Strova: *Fazula* veľká biela a okruhlá po 7'15—7'75 brnava 7'50—7'75, pestrá 5'25—5'50, drobná 8'70—8'95, cúdená 10'50——. *Hrach:* 09'00—11'20, lúpaný 20'——. *Šušovica* horšia 08'—, lepšia 15'00—16'—.

Semená: Červená ďatelina nová ————. Lucerna 43'—38'—, všetko 50 klg.

Sviňská masť 50'00—50'50, Slanina ³/₁₀₀ 48'—⁴/₁₀₀ 48'75—, udená dobrá slanina 48'50— po 50 klg.

Olej repcovy 83 korun za 100 klg.

Remeň: podošvy k. 250—310; tercý prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; teľaciny k. 370—390; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. —; —; tažené k. —.

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —. väčšie — metr. cent.

Spiritus odaný rafinovaný 116'50—, denaturovaný 39'50—40'50.

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

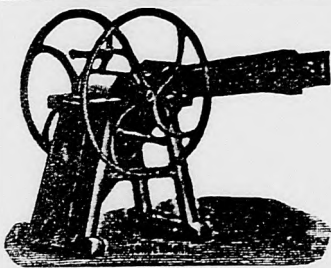
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvanlivosť sú vlastnosťami mojich strojov, o čom svedčí na stá podakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlátačky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievачky. Šrotovníky. Strúhadlá na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámánie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franco.

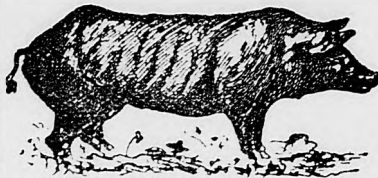
MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trenčianskeho mešt.)

Ti páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznaný liek

proti dúlu sviň,

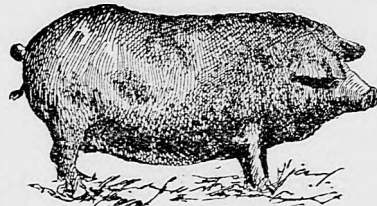
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou silou nielen od rozličných chorôb zachráni ošípané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho listov dakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1. —

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco posielá

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lupaniu, rheume, pri neduhoch, krížov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybkosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej skl. s návodom je kor. 2.40 pôvodnej skl.

Od 25 rokov známe a chýrne

karpatské zdravotné pilulky

vynajdené a pripravené jedine

Jánom Friedrichom, lekárnikom

v Malackách (prešporská stolica),

sú vzácnym domácim liekom proti zapchaniu, zašlia-movaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému katarrhu, zpuchnutiu žalúdka, vetrom, závratu, boleniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenici, žltáčke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavná, že i každý chudobný si ich kúpiť môže. stojí totiž 1 škatulka s 15 pilulkami 21 kr., balíček obsahujúci 6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa k cene piluliek priloží 20 kr. a peňažitá hotovosť pošle sa poštovou poukážkou, tak zasielka piluliek pošle sa s vyplatením poštovného kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než 1 balíček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo

J. Friedricha, lekárnika v Malackách (prešp. stolica).

Výstraha! Poneváž moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať.

Vefactený pane lekárník! Prosím, zašlite mi z Vašich výborných karpatských zdravotných piluliek jeden balíček, ktoré mi od hlavy bolenia dobre účinkovali. V Melčiciach, 12. febr. 1901. Ondrej Novák, roľník, č. 17.

Ctený pane! Žiadam Vás, zašlite mi jeden balík Vašich karpatských zdravotných piluliek, lebo ja som 24 rokov trpel na môj žalúdok veľkú boľasť a mnoho peňazí som utratil a s ničím som si pomôcť nemohol, teraz chvalabohu som 4 roky zdravý a nič mi neškodí, ako som začal užívať Vaše pilulky. Tak nech Vám Otec nebeský zdravie a dlhý vek dá, aby Ste mohli čo najďalej slúžiť úbohému nemocnému ľudu.

Vo Veľkej Bytči, dňa 18. okt. 1898. S úctou Ján Horák.

Urodzenému pánu lekárnikovi Jánovi Friedrichovi v Malackách. Vašimi zdravotnými pilulkami karpatskými som už veľa veriacim pomohol. Znovu prosím dve škatule.

V Barande, dňa 16. dec. 1897. So zvláštou úctou Vinc. Vég, farár.

Urodzený pán lekárník! Znovu prosím jeden závitok z Vašich zdravotných piluliek, ktoré naozaj podivuhodne účinkujú: od tej doby, čo ich užívam, netrpím už na žalúdok.

V Eleku, dňa 16. dec. 1897. S úctou Michal Hammer.

Ctený p. lekárník! Raďte mi z Vašich piluliek znovu dva závitky poslať, ktoré tak výsledne účinkovali na moju nemoc, že ľudia vypyťujú sa ma, čo je to za liek, ktorý ma vyliečil. Smele ich môžem hocomu odporúčať.

V Apáth-Maróthe, dňa 11. dec. 1897. S úctou Michal Kuzma.

sloč.

Mittpol.

Každcej hospodine,

ktorá si praje upraviť dobrú kávu!

Dajte dobrý pozor – lebo sú v obehu **bedničky** a **balíčky**, ktoré nie sú pravou „**Franck**ovou“ prísadou ku káve, ale klamným napodobením! —

Chcete-li mať lahodný nápoj a výživnú kávu, žiadajte pravú „**Franck**ovú“ prísadu ku káve, ktorá však — je **pravdivou jedine** s týmto, v obchodnom registri zavedenými známkami:

Ochranná známka.

Ochranná známka.

Ochranná známka.

a týmto registrovaným podpisom:

Jindřicha Francka synové
Pardubice

Preto: **Dozor pri kúpe!**

Chybný je náhľad, že možno pripraviť „dobrú kávu“ zo „samých zrnôk“; nijako, — lebo **dobrá prísada zvýši** silu kávy, jej barvu a chuť.

O pravdivosti toho presvedčte sa láskave zkuškou

pravej „**Franck**ovej“ prísady ku káve.

Ku „čiernej“ káve: na 4 lyžice zrnôk- 1 lyžicu „**Franck**ovej“ prísady ku káve
 „ „ bielej“ „ „ 3 lyžice zrnôk- 1 lyžicu „**Franck**ovej“ „ „ „

D. X 2463 D. S. L.

J. W. L.